

Outi Mäkelä kok

Kirjallinen kysymys translain uudistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Nykymuotoinen Suomen laki transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta on saanut kritiikkiä ihmisoikeusjärjestöiltä ja Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetulta.

Viime hallituskaudella translain muutoksia valmisteltiin sosiaali- ja terveysministeriössä, mutta hallitus ei antanut asiasta esitystä eduskunnalle. Loppuraportissaan sukupuolen oikeudellisen vahvistamisen edellytyksiä käsitellyt työryhmä ehdottaa lisääntymiskyvyttömyyden ja naimattomuuden sukupuolen vahvistamisen edellytyksinä poistettaviksi translaista. Työryhmä ehdottaa selvitettäväksi mahdollisuutta, että sukupuolen voisi vahvistaa ilmoituksella tai hakemuksella ilman vaatimusta lääketieteellisestä selvityksestä transsukupuolisuudesta. Sukupuolen vahvistamisen ikärajaa työryhmä ehdottaa arvioitavaksi samoin kuin sitä, mitä sukupuolensa vahvistaneiden henkilöiden vanhemmuudesta säädetään.

Muissa Pohjoismaissa ja Euroopassa vastaavia lakeja on jo päivitetty nykyaikaan Euroopan neuvoston suositusten mukaisesti eli niin, että ne perustuvat itsemääräämisoikeuteen eikä niihin sisälly esimerkiksi vaatimuksia lisääntymiskyvyttömyydestä tai mielenterveysdiagnoosista. Esimerkiksi Tanskassa sukupuolen vahvistamiseksi omalla hakemuksella vaaditaan 18 vuoden ikä ja kuuden kuukauden odotusaika. Irlannissa käsitellään lakiehdotusta, joka sallisi sukupuolen vahvistamisen 16—17-vuotiaille vanhemman suostumuksella.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko tällä hallituskaudella aikeita toimia translain uudistuksen edistämiseksi sukupuolen oikeudellisen vahvistamisen edellytyksiä käsitelleen työryhmän jo tehdyn selvitystyön pohjalta?

Helsingissä 26.6.2015

Outi Mäkelä kok